

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA CZWARTA SEKCJA

SPRAWA FERLA przeciwko POLSCE

(SKARGA nr 55470/00)

WYROK – 20 sierpnia 2008 r.

W sprawie Ferla przeciwko Polsce,
Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja), zasiadając jako
Izba składająca się z następujących sędziów:

Pan N. BRATZA, *Przewodniczący*,
Pan L. GARLICKI,
Pan G. BONELLO,
Pani L. MIJOVIĆ,
Pan D. T. BJÖRGVINSSON,
Pan J. ŠIKUTA,
Pan P. HIRVELÄ, *sędziowie*,
oraz Pan L. EARLY, *Kanclerz Sekcji*,

obradując na posiedzeniu zamkniętym w dniu 29 kwietnia 2008 r.,
wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 55470/00) wniesionej w dniu 12 października 1999 r. do Trybunału przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”) przez pana Sławomira Ferla („skarżący”).

2. Skarżący, któremu przyznano pomoc prawną, był reprezentowany przez pana Piotra Sendeckiego, prawnika praktykującego w Lublinie. Polski Rząd („Rząd”) reprezentowany był przez pełnomocnika, pana Jakuba Wołásiewicza z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. Skarżący zarzucał, w szczególności, że jego prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego zostało naruszone.

4. Dnia 10 listopada 2005 r. Trybunał wydał decyzję o zakomunikowaniu Rządowi skargi. Zgodnie z art. 29 § 3 Konwencji Trybunał zdecydował rozpatryć łącznie meritum i dopuszczalność skargi.

FAKTY

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

5. Skarżący urodził się w 1966 r. i mieszka w Fałkowie, Polska.

6. W dniu 24 grudnia 1998 r. skarżący wraz z żoną wziął udział w obiedzie wydanym przez sąsiadów. W trakcie obiadu wybuchła kłótnia skarżącego z sąsiadem. Opuścili oni pokój, w którym miała miejsce impreza i zaczęli bójkę w kuchni. Po chwili przestali walczyć i skarżący wrócił do domu. Jak się wydaje, kilka minut później, kiedy sąsiad był w drodze do kościoła, został on napadnięty przez skarżącego i pobity do nieprzytomności.

7. W dniu 25 grudnia 1998 r. skarżący został aresztowany pod zarzutem rozboju i umieszczony w Rejonowym Areszcie Śledczym w Gdańsku.

8. Tego samego dnia żona skarżącego złożyła zeznania na policji. Zeznała, że wzięła udział w obiedzie, ale nic nie wiedziała o walce, w której wziął udział jej mąż, ponieważ przez cały ten czas była w pokoju z drugą kobietą. Dowiedziała się o tym fakcie dopiero po tym, jak jej mąż został aresztowany przez policję.

9. W dniu 26 grudnia 1998 r. żona skarżącego potwierdziła wcześniejsze zeznania.

10. Żona skarżącego zwróciła się z wnioskiem o umożliwienie widzenia ze skarżącym w więzieniu. W bliżej nieokreślonym dniu Prokurator Rejonowy w Sopocie odmówił widzenia.

11. Dnia 4 lutego 1999 r. skarżący zwrócił się z wnioskiem o umożliwienie mu widzenia z żoną. W dniu 19 lutego 1999 r. Prokurator Rejonowy w Sopocie odmówił widzenia, uzasadniając to wezwaniem przez prokuraturę żony skarżącego jako świadka.

12. W międzyczasie, w dniu 11 lutego 1999 r., żona skarżącego stawiała się na policji. Właściwie poinformowana o przysługujących jej prawach odmówiła złożenia zeznań obciążających jej męża.

13. W dniu 18 marca 1999 r. prokurator zezwolił żonie skarżącego na odwiedzenie męża w areszcie śledczym.

14. W dniu 23 marca 1999 r. żona skarżącego odwiedziła męża w areszcie, jednakże w trakcie wizyty mogli się oni porozumiewać tylko za pomocą telefonu wewnętrznego i nie pozwolono przyprowadzić ich czteroletniego syna.

15. W dniu 27 maja 1999 r. skarżący zwrócił się z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Gdańsku o umożliwienie mu widzenia z żoną. W dniu 30 maja

1999 r. złożył w Sądzie Rejonowym skargę na postanowienie o odmowie widzenia z żoną.

16. W dniu 23 czerwca 1999 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku poinformował skarżącego o braku możliwości jakichkolwiek kontaktów osobistych z żoną, gdyż była ona świadkiem w postępowaniu prowadzonym przeciwko niemu. Jednocześnie sąd podkreślił, że skarżący może się widywać z osobami dorosłymi, które nie są świadkami w jego sprawie oraz ze swoim czteroletnim synem. Sąd zwrócił uwagę, że kolejne przesłuchanie ma się odbyć w dniu 16 sierpnia 1999 r., po tej dacie, jeśli żona skarżącego złoży zeznania, będzie mogła go odwiedzić w areszcie.

17. W dniu 29 czerwca 1999 r. skarżący zwrócił się do Sądu Okręgowego z wnioskiem o wskazanie osoby, która mogłaby towarzyszyć jego synowi podczas wizyty w areszcie śledczym. W odpowiedzi sąd poinformował skarżącego, że to on ma wskazać taką osobę. Z powodu braku takiego wskazania przez skarżącego jego syn nie mógł go odwiedzić w areszcie.

18. W dniu 8 lipca 1999 r. Przewodniczący Sądu Rejonowego poinformował skarżącego, że brak było zgody na odwiedzin jego żony w areszcie śledczym, ponieważ dwukrotnie złożone przez nią w postępowaniu przygotowawczym zeznania były istotne dla toczącego się przeciwko niemu śledztwa. Dzień przesłuchania w sprawie skarżącego ustalono na 20 maja 1999 r. i jego żona miała zeznawać tego dnia. Jednakże pismo złożone przez pełnomocnika skarżącego, wnioskujące o powołanie biegłego z zakresu psychiatrii spowodowało odroczenie postępowania do dnia 16 sierpnia 1999 r. Przewodniczący zwrócił uwagę, iż dopóki żona skarżącego nie złoży zeznań w postępowaniu sądowym, sąd ma prawo odmówić mu widzenia z nią, w celu zabezpieczenia właściwego przebiegu postępowania.

19. W dniu 16 sierpnia 1999 r. żona skarżącego nie stawiała się na przesłuchaniu przed Sądem Okręgowym w Gdańsku i w konsekwencji nałożono na nią karę grzywny.

20. W czasie późniejszym żona skarżącego znów złożyła wniosek o możliwość widzenia z mężem w areszcie.

21. W czasie przesłuchania w dniu 5 listopada 1999 r. żona skarżącego odmówiła złożenia zeznań w postępowaniu prowadzonemu przeciwko mężowi.

22. Skarżący poinformował, iż żonie zezwolono na odwiedzenie go w areszcie przed końcem listopada 1999 r.

23. W dniu 10 grudnia 1999 r. skarżący został skazany na karę czterech lat pozbawienia wolności. Sąd przedłużył skarżącemu areszt tymczasowy do czasu uprawomocnienia się wyroku.

24. W dniu 24 marca 2000 r. skarżący i jego żona zostali pozbawieni praw rodzicielskich wobec ich syna S.F. Dziecko zostało umieszczone w domu dziecka. Jako powód sąd uznał, że skarżący był w więzieniu, a matka dziecka nadużywała alkoholu. W dalszej części uzasadnienia sąd wskazał na fakt, iż

w dniu 19 marca 2000 matka zostawiła syna na ulicy bez opieki, co znacznie zagrażało jego bezpieczeństwu.

25. W dniu 26 kwietnia 2000 r. Sąd Apelacyjny podtrzymał wyrok skazujący wobec skarżącego.

II. WŁAŚCIWE PRAWO KRAJOWE I PRAKTYKA

A. Kodeks karny wykonawczy

26. Zgodnie z art. 217 kodeksu karnego wykonawczego z roku 1997, tymczasowo aresztowany może uzyskać widzenie po wydaniu zarządzenia o zgodzie na widzenie przez prokuratora prowadzącego śledztwo lub sądu (jeśli postępowanie sądowe się rozpoczęło).

B. Zalecenie Rec (2006)2 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie europejskich reguł więziennych, przyjęte 11 stycznia 2006 r.

Właściwy fragment Zalecenia ma następującą treść:

„Część II Warunki uwięzienia

Kontakt ze światem zewnętrznym

1.1. Więźniom umożliwia się porozumiewanie listowne, telefoniczne lub za pomocą innych środków komunikacyjnych z ich rodzinami i z osobami lub przedstawicielami organizacji zewnętrznych oraz przyjmowania wizyt tych osób tak często, jak jest to możliwe.

1.2. Porozumiewanie się i wizyty mogą być poddane ograniczeniom lub monitoringowi koniecznym dla wymogów ciągłości postępowania karnego oraz dla utrzymania porządku, bezpieczeństwa i ochrony, zapobiegania przestępstwom i chronieniu ofiar przestępstw. Ograniczenia takie, łącznie z ograniczeniami nakazanymi przez organy sądowe, pozwolą na możliwe do przyjęcia minimum kontaktu.

1.3. Prawo krajowe określa krajowe oraz międzynarodowe organy i urzędników, z którymi kontakt więźniów nie będzie ograniczany.

1.4. Wizyty są zorganizowane w taki sposób, aby pozwolić więźniom na utrzymanie i rozwijanie związków rodzinnych w możliwie normalny sposób.

1.5. Władze więzienne winny pomagać więźniom w utrzymaniu odpowiedniego kontaktu ze światem zewnętrznym oraz zapewniać im w tym celu odpowiednie wsparcie materialne”.

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 8 KONWENCJI

27. Skarżący zarzucał, że podczas okresu tymczasowego aresztowania został pozbawiony możliwości osobistego kontaktu ze swoją rodziną przez znaczny okres czasu, co stoi w sprzeczności z art. 8 Konwencji, który stanowi:

„1. Każdy ma prawo do poszanowania swojego życia ... rodzinnego...

2. Niedopuszczalna jest ingerencja władzy publicznej w korzystanie z tego prawa, z wyjątkiem przypadków przewidzianych przez ustawę i koniecznych w demokratycznym społeczeństwie z uwagi na bezpieczeństwo państwowe, bezpieczeństwo publiczne lub dobrobyt gospodarczy kraju, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób”.

28. Rząd kwestionował zasadność skargi.

A. Dopuszczalność skargi

29. Trybunał zauważył, że skarga nie jest w sposób oczywisty nieuzasadniona w rozumieniu art. 35 § 3 Konwencji. Dalej zauważył, że skarga nie jest niedopuszczalna z jakichkolwiek innych powodów. Z tego powodu musi zostać uznana za dopuszczalną.

B. Meritum

1. *Argumenty stron*

a. Argumenty Rządu

30. Rząd zgodził się, że w przedmiotowej sprawie miała miejsce pewna ingerencja w prawo skarżącego do poszanowania jego życia prywatnego i rodzinnego.

31. Jednakże, w opinii Rządu, nie doszło do naruszenia art. 8 Konwencji. Rząd utrzymywał, że skarżący spędził prawie rok w tymczasowym areszcie. W tym czasie uzyskał jednokrotną zgodę na widzenie z żoną, dnia 23 marca 1999 r., a zgodnie z decyzją sądu z dnia 23 czerwca 1999 r. mógł być odwiedzany przez swojego syna, pod warunkiem wskazania dorosłej osoby, która towarzyszyłaby mu w trakcie wizyt. Dodatkowo, skarżący mógł korespondować z rodziną, w szczególności ze swoją żoną. Rząd utrzymywał, że ograniczenie kontaktów skarżącego z rodziną było niezbędne dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania, przyznając jednocześnie, że żona skarżącego nigdy nie zeznała przeciwko mężowi.

32. Odnosząc się do zarzutów skarżącego naruszenia jakości życia prywatnego poprzez wydawanie decyzji odmawiających mu widzenia z żoną

i synem, Rząd zauważył, że 4 marca 2000 r. skarżący i jego żona zostali pozbawieni praw rodzicielskich wobec ich syna. W opinii Rządu postanowienie sądu wydaje się stać w sprzeczności z twierdzeniami skarżącego, który podnosi silne więzi łączące go z rodziną.

33. Reasumując, władze krajowe zachowały właściwą równowagę pomiędzy potrzebą zapewnienia właściwego procesu uzyskiwania dowodów i prawem skarżącego do życia rodzinnego zagwarantowanego w art. 8 Konwencji.

b. Argumenty skarżącego

38. Skarżący podnosił, że od dnia 25 grudnia 1998 r. do listopada 1999 r. tylko raz zezwolono mu na widzenie z żoną, w dniu 23 marca 1999 r., co nie było wystarczające. Dalej utrzymywał, że decyzje o odmowie widzenia z żoną były podejmowane arbitralnie. Władze odwoływały się do faktu, że żona skarżącego została wezwana jako świadek w postępowaniu przeciwko skarżącemu. Skarżący podkreślił fakt, że w postępowaniu przygotowawczym żona odmówiła składania zeznań przeciwko niemu. Dlatego też, nie było żadnego istotnego powodu uzasadniającego odmowę jego widzeń z żoną w więzieniu.

35. Skarżący zarzucał, że brak możliwości widzeń z rodziną w więzieniu spowodował rozluźnienie się więzi rodzinnych, a w rezultacie pozbawienie praw rodzicielskich w stosunku do małoletniego syna. Ostatecznie skarżący podniósł, że jego żona korzystała ze swoich praw i konsekwentnie odmawiała złożenia zeznań w postępowaniu przeciwko niemu. W związku tym nie było powodu odmawiania mu widzenia z żoną.

36. W rezultacie władze działały niezgodnie z prawem, ponieważ naruszyły podstawową zasadę systemu konwencyjnego – zasadę proporcjonalności.

2. Zasady ustalone na podstawie orzecznictwa Trybunału

(a) Zasady podstawowe

37. Trybunał podkreśla, że tymczasowe aresztowanie, jak każdy inny środek pozbawiający jednostkę wolności, zawiera w sobie nieodłączne ograniczenie życia rodzinnego. Jednakże podstawowym elementem prawa tymczasowo aresztowanego do poszanowania jego życia rodzinnego jest umożliwienie mu przez władze więzienne, lub jeśli zajdzie taka potrzeba – pomoc, w utrzymaniu kontaktu z jego najbliższą rodziną (zob. *mutatis mutandis*, *Messina p. Włochy* (nr 2) nr 25498/94, § 61, 28 września 2000, niepublikowane).

38. Takie restrykcje, jak ograniczenia w ilości wizyt członków rodziny, nadzór nad wizytami i – jeśli jest to usprawiedliwione rodzajem przestępstwa – poddanie aresztanta specjalnemu reżimowi lub specjalnym warunkom w jakich odbywa się wizyta, stanowią ingerencję w prawo skarżącego chronione art. 8, ale nie są same przez się naruszeniem tego przepisu. (ibid. §§ 62-63; zob. także *Kucera p. Słowacji*, nr 48666/99, §§ 127-128, 17 lipca 2007).

39. Niemniej jednak każde ograniczenie tego rodzaju musi być *przewidziane przez ustawę*, musi mieć na celu osiągnięcie jednego lub więcej celów określonych w paragrafie 2 i dodatkowo musi być uzasadnione jako *konieczne w demokratycznym społeczeństwie*. Odnosząc się do tego ostatniego kryterium, Trybunał chciałby podkreślić, że pojęcie *konieczności* na potrzeby art. 8 oznacza, że ingerencja musi korespondować z istotną potrzebą społeczną, a w szczególności, musi być proporcjonalna do celu, który próbuje się osiągnąć. Oceniając, czy ingerencja była „konieczna” Trybunał weźmie pod uwagę margines uznania zostawiony władzom państwa członkowskiego, ale jest obowiązkiem pozwanego państwa wskazanie istnienia istotnych potrzeb społecznych uzasadniających ingerencję (zob. między innymi *McLeod p. Zjednoczonemu Królestwu*, wyrok z dnia 23 września 1998 r., *Report of Judgments and Decisions* 1998-VII, p. 2791, § 52; *Płoski p. Polsce*, nr 26761/95, § 35, 12 listopada 2002; oraz *Bagiński p. Polsce*, nr 37444/97, § 89, 11 października 2005 r.).

3. Zastosowane zasady do okoliczności omawianej sprawy

(a) Okres, który powinien być wzięty pod uwagę

(i) Istnienie ingerencji

40. Rząd nie kwestionował, że ograniczenia kontaktu skarżącego z członkami jego rodziny stanowiły „ingerencję” w prawo do życia rodzinnego (zob. paragraf 30 wyżej). Trybunał nie widzi powodów by uznać inaczej.

(ii) Czy ingerencja była „przewidziana przez ustawę”

41. Trybunał zauważa, że kwestionowany środek został zastosowany na podstawie art. 217 kodeksu karnego wykonawczego. W konsekwencji uznaje, że ingerencja była „przewidziana przez ustawę”.

(iii) Czy ingerencja miała na celu osiągnięcie „słusznego celu”

42. Rząd utrzymywał, że ograniczenie było konieczne w celu zapewnienia właściwego przebiegu postępowania karnego przeciwko skarżącemu, tym bardziej że żona skarżącego była świadkiem w postępowaniu prowadzonym przeciwko mężowi.

43. Trybunał zauważa, że ograniczenia kontaktów skarżącego z żoną były zastosowane, ponieważ była ona świadkiem w postępowaniu prowadzonym przeciwko niemu (zob. paragrafy 11, 16, 18 wyżej). Kwestionowany środek może być uznany za środek zastosowany w celu „ochrony porządku i zapobiegania przestępstwom”, co jest uzasadnioną przesłanką przewidzianą w art. 8.

(iv) Czy ingerencja była „konieczna w społeczeństwie demokratycznym”

44. Zadaniem Trybunału jest ustalenie, czy władze państwowe zachowały właściwą równowagę pomiędzy potrzebą zabezpieczenia procesu uzyskiwania dowodów w sprawie skarżącego a jego prawem do poszanowania życia rodzinnego w czasie pobytu w areszcie śledczym.

45. Trybunał zgadza się, że początkowo zastosowanie wspomnianego środka mogło być uzasadnione i rozsądne z punktu widzenia konieczności osiągnięcia celów, które wyznaczyły władze państwowe, nawet jeśli w sposób nieunikniony skutkowało to surowymi konsekwencjami dla sfery życia rodzinnego skarżącego. Jednakże Trybunał musi rozważyć, czy dalsze stosowanie tych środków było zgodne z wymogiem poszanowania praw zagwarantowanych w art. 8 Konwencji.

46. Odnosząc się do powyższego, Trybunał zauważa, że żona skarżącego była świadkiem w postępowaniu karnym przeciwko skarżącemu. Początkowo zeznawała w fazie przygotowawczej postępowania, podnosząc, że nie posiada informacji dotyczących wydarzeń będących przedmiotem postępowania. Konsekwentnie potwierdzała swoje zeznania. Później odmówiła składania zeznań i swoją odmowę powtórzyła w trakcie postępowania sądowego (zob. paragrafy 8, 9, 12 i 21 wyżej). Niemniej jednak pomiędzy 25 grudnia 1998 r. i nieokreśloną bliżej datą w listopadzie 1999 r. zezwolono jej tylko raz na odwiedzinę męża – w dniu 23 marca 1999 r.

47. Trybunał zwraca uwagę, że władze krajowe nie wzięły pod uwagę innego sposobu zapewnienia braku możliwości uzgadniania faktów lub jakichkolwiek innych form utrudniania pozyskiwania materiału dowodowego przez skarżącego i jego żonę, np. poddanie ich kontaktów nadzorowi członka służby więziennej lub nałożenie innych restrykcji na charakter, częstotliwość lub długość kontaktu (zob. *Klamecki (nr 2) p. Polsce*, nr 31583/96, § 151, 3 kwietnia 2003). Dodatkowo, mimo powtarzanego przez władze faktu, że żona skarżącego jest świadkiem w toczącym się postępowaniu, nie było przeszkód, by mogła ona odwiedzić skarżącego w areszcie w dniu 23 marca 1999 r. (zob. paragraf 14 wyżej).

48. W tych okolicznościach oraz biorąc pod uwagę długość i naturę restrykcji nałożonych na kontakty osobiste skarżącego z żoną, Trybunał doszedł do wniosku, że władze państwowe zaszły w swoim postępowaniu dalej, niż było to konieczne w społeczeństwie demokratycznym „w celu ochrony porządku i zapobieżeniu przestępstwom”. Faktycznie, przyjęte środki ograniczyły życie rodzinne skarżącego w stopniu, który nie może być uzasadniony ani jako nieodłączna część środka zapobiegawczego w postaci aresztu tymczasowego, ani dążeniem do osiągnięcia uzasadnionego celu, na który powoływał się Rząd. Tym samym Trybunał uznaje, że władze nie zachowały właściwej równowagi pomiędzy środkami zastosowanymi a celem, który próbowano osiągnąć.

49. Konsekwentnie należy uznać, że miało miejsce naruszenie art. 8 Konwencji.

II. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

50. Artykuł 41 Konwencji przewiduje, iż:

„Jeżeli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeżeli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala na tylko częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie”.

A. Szkoda

69. Skarżący, w związku z naruszeniem art. 8 Konwencji, domagał się kwoty 30 000 PLN z tytułu szkody niematerialnej.

70. Zdaniem Rządu kwoty, których domaga się skarżący, są całkowicie niezasadne.

71. Trybunał przyjmuje, że skarżący z pewnością poniósł straty o charakterze niematerialnym – takie jak stres i frustrację spowodowaną przedłużającą się niemożnością kontaktu z żoną. Z tego powodu Trybunał przyznaje skarżącemu kwotę w wysokości 1500 EUR z tytułu szkody niematerialnej.

B. Koszty i wydatki

72. Skarżący, któremu została przyznana pomoc prawna przez Radę Europy, w celu przedstawienia jego sprawy przed Trybunałem, domagał się zwrotu 2000 EUR tytułem zwrotu poniesionych kosztów i wydatków w postępowaniu przed Trybunałem.

73. Rząd sprzeciwił się temu żądaniu.

74. Trybunał przypomina, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału zwrot kosztów i wydatków następuje jedynie w zakresie, w jakim były one rzeczywiście i koniecznie poniesione oraz iż ich wysokość jest uzasadniona. Trybunał wskazuje, że skarżący otrzymał 850 EUR od Rady Europy z tytułu pomocy prawnej. W przedmiotowej sprawie biorąc pod uwagę informacje, które posiada oraz powyższe kryteria, Trybunał uznał za słuszne przyznanie skarżącemu sumę 2000 EUR jako zwrot kosztów postępowania, pomniejszoną o sumę otrzymaną w formie pomocy prawnej od Rady Europy. Tym samym Trybunał przyznaje skarżącemu kwotę w wysokości 1150 EUR z tytułu kosztów i wydatków.

C. Odsetki za zwłokę

81. Trybunał uważa za stosowne stwierdzić, iż odsetki za zwłokę powinny być oparte na marginalnej stopie Europejskiego Banku Centralnego, plus punkty procentowe.

Z TYCH PRZYCZYN TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. *Uznaje*, że skarga jest dopuszczalna;
2. *Uznaje*, że doszło do naruszenia art. 8 Konwencji;
3. *Uznaje*, iż
 - (a) pozwane państwo ma wypłacić skarżącemu w ciągu trzech miesięcy licząc od daty, kiedy wyrok stanie się prawomocny zgodnie z art. 44 § 2 Konwencji 1500 EUR (tysiąc pięćset euro) z tytułu poniesionej szkody niematerialnej oraz 1150 EUR (tysiąc sto pięćdziesiąt euro) z tytułu kosztów i wydatków, uwzględniając jakiegokolwiek podatki, które mogłyby zostać nałożone, przeliczone na polskie złote według kursu z dnia zapłaty;
 - (b) po upływie wyżej wymienionych trzech miesięcy do momentu zapłaty przez cały okres zwłoki płatne będą zwykłe odsetki od wyżej wymienionej kwoty według marginalnej stopy procentowej Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe;
4. *Oddala* roszczenia skarżącego o odpowiednie zadośćuczynienie w pozostałej części.

Sporządzono w języku angielskim i obwieszczono pisemnie dnia 20 maja 2008 r., zgodnie z art. 77 §§ 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Lawrence EARLY
Kancierz

Nicolas BRATZA
Przewodniczący